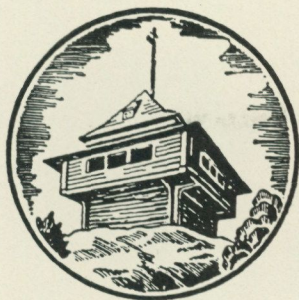

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1959**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK

1959

Redaktion:

GÖSTA BERG · BENGT BENGTTSSON

Redaktör: Bengt Bengtsson

*Omslagsbilden återger en bägare av rubinglas,
som tillhört generalen friherre Anders Wennerstedt på Skogaholm.
Se Marshall Lagerquists uppsats, s. 131.*

Tryckt hos Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1959

Djuptrycksplansch från Nordisk Rotogravyr

AMIRALGENERALENS "LATHUND"

av Bengt Bengtsson

År 1877 erhöill Nordiska museet som gåva av kontoristen Henry Th. Sylvander i Karlskrona en bencylinder, innehållande en hoprullad pergamentremsa. Denna är 68 cm lång och 10 cm bred och i ena änden fästad vid en axel av ben eller elfenben, kring vilken den kan rullas ihop. I hoprullat skick har remsans yttre ände stuckit ut ur cylinderns uppsågade sida och har här troligen varit försedd med ett mot axeln svarande handtag av något slag, som emellertid i sen tid utbytt mot en enkelt tillskuren träpinne. Cylindern har varit tillsluten med svarvade knoppar, av vilka den ena finns bevarad. Genom runda hål i knopparnas centrum har axeln varit inpassad och kunnat rotera vid remsans hoprullning eller utdragning. Cylinderns totallängd är 14 cm.

Pergamentremsan är fylld med tabeller, skrivna med fin och tydlig piktur; på några ställen har denna dock blivit suddig, beroende på luddighet hos ytan. Över den första av tabellerna står:

Kongl. Maj:ts Örlogs-Flåttas Bestick A° 1689

Pergamentremsan är alltså ett dokument, berörande den av Karl XI genom Hans Wachtmeister upprustade och till stor del nybyggda krigsflottan. Termen "bestick" kan inom sjöväsendet ha åtskilliga betydelser. Ett skepps bestick innebär skeppsbyggeritekniskt sett en redogörelse för skeppets dimensioner, uppställd efter vissa bestämda regler. I detta fall ligger förklaringen "beskrivning" närmast sanningen och begreppet är alltså betydligt utvidgat.

"Kongl. Maj:t Orlogs-Flättas Bestick A° 1689." Benkapsel, innehållande pergamentremsa med förteckning över svenska örlogsflottan och beskrivning av samtliga fartyg. Nordiska museet 17,485.

Den första tabellen (s. 63) beskriver 41 namngivna fartyg med avseende på byggnadsår, längd, bredd, djup i hålskeppet, bestyckning (med uppdelning av kanonerna efter material) samt besättningens storlek i antalet båtsmän och soldater. Jag vill beträffande denna tabell — liksom alla de följande — icke granska besticket i relation till vad man i övrigt vet om de här nämnda skeppen, men vill meddela några allmänna iakttagelser.

Först ett svar på frågan: vilken flotta avses i dokumentet? — Här avses den flotta, som i juni 1689 seglade ut från Karlskrona under befäl av amiralgeneralen Hans Wachtmeister för att under Altonakongressens slutskede utgöra en maktfaktor, avsedd att understryka de vid kongressen framförda svenska argumenten. Flottan låg under juni och juli överksam utanför Ystad, men dess blotta existens som stridsberedd enhet var av betydelse för kongressens beslut.

Det finns två förut väl kända och publicerade dokument av liknande slag om samma flotta, nämligen en seglationsordning, förvarad i danska riksarkivet och en förteckning över skeppen,

Ronal. Mañ: Orlog
Stillas exstib. the 1682.

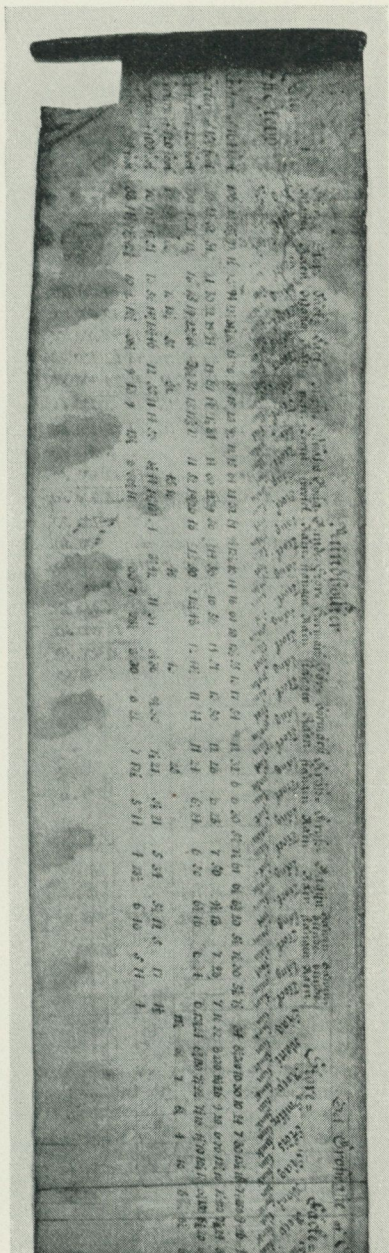
Sieyrens
Kainre.

[illegible]

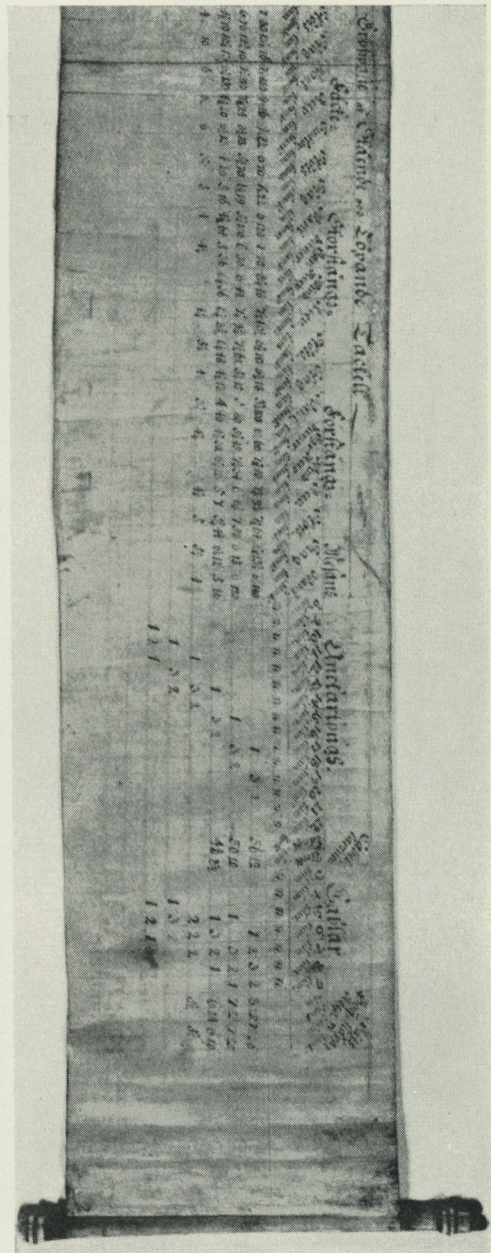
1850 Jagersen	34	19	-9	14	2	10	1
1850 Mannen	34	19	-7	10	-	10	0
1850 Vrouwen	34	19	-9	14	2	10	1
1850 Totaal	34	19	-9	14	2	10	1
1850 Totaal	34	19	-9	14	2	10	1

[illegible]

Pergamentrullens framsida, med skeppslistan och tabeller för segel och ankare.

Handwritten text on the back side of the parchment scroll, including the title "AMIRALGENERALENS 'LATHUND'" and various numerical data.

Handwritten text on the front side of the parchment scroll, including the title "AMIRALGENERALENS 'LATHUND'" and various numerical data.

Pergamentrullens baksida, med tabeller för rundhult, stående och löpande tackel, ankartåg, kablar m. m.

uppställd efter i huvudsak samma principer som den förra (i Statens sjöhistoriska museum). Båda är avskrifter, seglationsordningen daterad 1691 medan "förteckningen" tillkommit tidigast 1719; den är signerad av Justus Hoenstierna, en sjöofficer, som adlades med detta namn just 1719.

Det föreligger smärre differenser mellan pergamentrullen och de två övriga förteckningarna, vad såväl skeppens antal som identitet beträffar. Att klargöra orsakerna härtill ligger mestadels utanför ramen för min framställning, men ett par detaljer kommer senare att behandlas. Emellertid är såväl förteckningen som seglationsordningen uppgjorda *efter* det att expeditionen ägt rum. Differenserna förklaras, om vi antar, att pergamentrullen uppgjorts *innan* flottan seglade ut och att den alltså skildrar en blivande expeditionsstyrka, vilken på några punkter av skilda skäl fick en annan sammansättning än den avsedda. Denna karaktär av originaldokument hos vår pergamentrulle är — som jag hoppas kunna visa — ställd utom allt tvivel.

Enligt seglationsordningen i Köpenhamn indelas flottan för segling i trånga farvatten i nio kolonner om tre eller fyra fartyg i varje kolonn med de minsta fartygen seglande mellan kolonnerna. För segling i rum sjö anbefalles en linjeformering "som skall hållas jemswäl uthi *Battallien*, eftersom dhett är dhen rätta *Ranger-Ordningen*, som uthi *Battallie-Instructionen* påberopas." Av intresse är vilka skepp som ansetts vara "rangskepp"; termen linjeskepp har ännu ej blivit antagen. Det visar sig att samtliga de på pergamentrullen upptagna fartygen seglar i linjen,¹ där emellertid *Carls hambn*, *Jägaren*, *Neptunus*, *Fama* och *Swanen* (samt ett på rullen ej upptaget fartyg vid namn *Castor*) två och två omger amiralsskeppen *Sverige*, *Carolus XI* (Wachtmeisters flaggskepp) och *Götha Rijke*. På Hoenstiernas beskrivning ges en summarisk sammanställning

Rang Skep	33 st
Fregatter	6 st
Brännar Skep	5 st
	44 st

¹ Av de större skeppen saknas *Victoria* i seglationsordningen (se nedan s. 63).

Bygde annis	Skeppens namn	Längden foot	Widden foot	Diupt i hol- skeppet foot	Bestyckningen		Besättningen	
					Järn	Metall	Båtsm.	Soldat:r
1683	Carolus XI	167 ⁵ / ₁₂	40 ¹⁰ / ₁₂	20 ⁵ / ₁₂	46	44	550	100
1684	Sverige	170	42	21	44	40	500	100
1684	Götha Rijke	167 ⁵ / ₁₂	40 ¹⁰ / ₁₂	20 ⁶ / ₁₂	42	42	500	100
1678	Wenden	167	40	19 ⁷ / ₁₂	18	62	400	80
1679	Hedewig	153	38 ¹⁰ / ₁₂	19	46	24	400	50
1682	Printz Carl	153	38 ¹⁰ / ₁₂	19 ⁵ / ₁₂	74	6	400	50
1686	Hedewig Sophia	153	38 ¹⁰ / ₁₂	19 ⁵ / ₁₂	58	18	400	50
—	Victoria	—	—	—	72	8	400	50
1688	Småland	153	38 ¹⁰ / ₁₂	19 ³ / ₁₂	68	12	400	50
1680	Ulricka	153	38 ¹⁰ / ₁₂	19 ³ / ₁₂	42	38	400	50
1682	Bleking	153	39	19	58	12	400	50
—	Finland	150	37 ⁶ / ₁₂	—	62	8	400	50
—	CarlsCrona	153	39	19 ⁶ / ₁₂	48	32	400	50
1662	Wrangel	146	38	—	56	14	400	50
1668	Solen	151 ⁶ / ₁₂	41	—	62	8	400	50
1663	Bahuus	140 ³ / ₁₂	36	—	62	12	350	50
1660	Iupiter	142	38	—	66	8	400	50
1650	Hercules	134	33	—	60	2	350	50
1681	Öland	132 ⁵ / ₁₂	33 ³ / ₁₂	16 ¹ / ₂	48	2	250	30
1682	Lifland	132 ⁵ / ₁₂	33 ¹ / ₁₂	16 ¹ / ₂	50	—	250	30
1682	Estland	132 ⁵ / ₁₂	32 ³ / ₁₂	16 ¹ / ₂	48	2	250	30
1682	Halland	132 ⁵ / ₁₂	33 ³ / ₁₂	16 ¹ / ₂	50	—	250	30
1682	Gottland	132 ⁵ / ₁₂	33 ³ / ₁₂	16 ¹ / ₂	50	—	250	30
1683	Ösell	132 ⁵ / ₁₂	33 ³ / ₁₂	16 ¹ / ₂	50	—	250	30
1681	Wachtmeister	130	33	15 ⁶ / ₁₂	48	2	250	30
1666	Spes	118	31 ¹ / ₃	—	38	8	210	30
1655	Mänen	123	30 ¹ / ₃	—	50	—	210	30
1648	Wismar	137 ⁷ / ₁₂	28 ¹ / ₂	—	54	—	180	20
1679	Stenbocken	114	29 ⁶ / ₁₂	—	36	—	180	30
1684	Rijga	—	—	—	30	2	150	20
1658	Andromade	115	30	—	—	—	—	—
1677	Delphin	98	25	—	26	—	100	20
1675	Phoenix	103 ³ / ₁₂	26	—	40	—	130	20
1674	Fredricka	100 ¹ / ₂	23	—	36	—	100	20
1674	Fama	82	18	9	—	16	40	6
1676	Carlshambn	—	—	—	12	—	40	6
1686	Iågaren	84	19	9	14	2	40	6
1686	Swanen	84	19	9	16	—	40	6
1687	Neptunus	84	19	9	14	2	40	6
—	Stralsund	—	—	—	32	—	—	—
—	Falcken	—	—	—	26	—	—	—

Första tabellen: skeppslistan.

I pergamentrullens övriga tabeller indelas skeppen i sex certer, varvid fartygens längd använts som indelningsgrund. Tillämpar vi certindelningen, sådan den anges i övriga tabeller på skepps-förteckningen, finner vi i första certen de fyra stora skeppen *Carolus XI*, *Sverige*, *Götha Rijke* och *Wenden*. Andra certen räknade 10 fartyg (däribland möjligen *Victoria*, se noten ovan!). Till tredje certen räknades 12 fartyg, till den fjärde endast 2, nämligen *Månen* och *Stralsund*, som enligt ovannämnda skeppslista var byggd i Stralsund 1689 (och sålunda kanske ännu ej var färdig) och mätte 124 fot. Samma byggnadsår har *Falcken*, som med sina 100 fot bör tillhöra femte certen tillsammans med fem andra fartyg. I sjätte certen kom 6 fartyg, bl. a. *Carlshambn*, som enligt seglationsordningen befann sig i linjen tillsammans med de fem andra fartygen med längdmåtten 82—98 fot. Det är dessa 6 fartyg, som enligt Hoenstiernas beskrivning kallas fregatter.

Att "besticket" för de båda fartygen *Stralsund* och *Falcken*, båda byggda i Stralsund samma år som dokumentet är daterat, saknar uppgifter om såväl dimensioner som besättning, är ett talande indicium för att dokumentet tillkommit innan dessa fartyg införlivats med flottan. Detsamma gäller möjligen även *Victoria*, vilket namn *kan* syfta på ett under byggnad i Karlskrona varande fartyg, som löpte av stapeln först 1690, och då övertog den förut nämnda Victorias namn. Härtill kommer, att inget skepp med detta namn finns upptaget i de två ovan anförda förteckningarna.

Redan denna första tabell med dess rikhaltiga uppgifter om de 41 skeppen är ett märkligt dokument, men det kompletteras av ytterligare uppställningar, vilka jag här granskar i den ordning de förekommer på pergamentrullen.

Flottans segel och ankare

I segeltabellen (här återgiven på uppslaget s. 65—66) redovisas på ett enkelt och sinnrikt sätt de viktigaste seglen inom varje cert. Anmärkningsvärt är, att bramseglen uteslutits, medan blindorna — de på och under bogsprötet riggade råseglen — fått komma med. Fjärde certens segel redovisas icke — det ena far-

Amiralgeneralen och kungliga rådet greve Hans Wachtmeister i riksrådsdräkt 1690. Oljemålning av D. K. Ehrenstrahl.

Seglen

	Stor-segell		Fåcka		Mesahn	
	duuk st	diupt aln	duuk st	diupt aln	duuk st	diupt aln
1. Certern om 164 foot*	35	21	32	17 ^{1/2}	30	24
2. Certern om 150 foot	31	17 ^{1/2}	28	16	24	24
3. Certern om 130 foot	28	16	25	14	23	23
4. Certern om 120 foot	—	—	—	—	—	—
5. Certern om 100 foot	22	15	19	13 ^{1/2}	16	17
6. Certern om 84 foot	16	13 ^{1/2}	14	11 ^{1/4}	12	17
En Kreyare	22	19	19	16	16 ^{1/2}	20 ^{1/2}
En Katt	16	14	13	11	14	20

Anckrar

	^{1/2} Skpd	^{3/4} Skpd	1 Skpd	2 Skpd	3 Skpd	4 Skpd
[1. Certern om 164 foot]					1	
[2. Certern om 150 foot]				1		
[3. Certern om 130 foot]				1		
[4. Certern om 120 foot]						
[5. Certern om 100 foot]			1			1
[6. Certern om 84 foot]		1		2	1	
[En Kreyare]			1			1
[En Katt]		1		1	1	1

* Längdsiffrorna äro i originalet utelämnade för denna tabell, men återges här för tydlighetens skull.

tyget i certen, *Stralsund*, var som vi nämnt troligen ännu inte färdigt. Seglens bredd anges i antalet dukar och höjden eller djupet i alnar. Som synes av tabellen, är duken endast i undantagsfall delad, varemot alnen ofta är delad i hälfter och fjärdedelar.

Under certindeleningen nämnes två enstaka fartyg, nämligen en krejare och en katt. Dessa benämningar syftar på — möjligen bestyckade — kofferdister, vilka som förrådsfartyg ingått i flot-

Stormärss-segell		Förmärss-segell		Kryss-segell		Båwen-blinda		Wattn-blinda	
duuk i quadrat st	diupa aln	duuk i quadrat st	diupt aln	duuk i quadrat st	diup aln	duuk i quadrat st	diup aln	duuk st	diup aln
28	26 ^{3/4}	24	23 ^{1/2}	20	14	18	18	24	11
24 ^{1/2}	25	22	23	18	14	19	16 ^{1/2}	21	10
22	23 ^{1/2}	19	20	16	10 ^{1/2}	17	13 ^{1/2}	18	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	19	14 ^{1/2}	17 ^{1/2}	12	8	10	11	14	8 ^{1/2}
15	15 ^{1/2}	13	13 ^{1/2}	10	8	9	10	14	6 ^{1/4}
16	18	14	16	9 ^{1/2}	11	—	—	14	9
15 ^{1/2}	13	12	10 ^{1/2}	—	—	—	—	12	6 ^{3/4}

5 Skpd	6 Skpd	7 Skpd	8 Skpd	9 Skpd	10 Skpd	11 Skpd	12 Skpd	13 Skpd	14 Skpd
			1		1		2		1
	1		2	1	2		1		
2	1								
1	1								

På detta uppslag: Andra och tredje tabellerna, berörande segel och ankare.

tan. Att döma av seglens storlek bör krejaren ha mätt omkring 100 fot i längd och katten ha motsvarat sjätte certen med omkring 84 fot.

Som fortsättning på segeltabellen följer en redovisning för flottans ankare. Tabellen ger utrymme för ankare från ett halvt till 14 skeppunds vikt. Varje fartyg har fyra eller fem grova ankare och ett lättare. Den första certens grövsta ankare mätte 14 skeppund, motsvarande inemot två ton i nutida vikt!

Rundhult

Pergamentrullens andra sida upptar redovisningar för rundhult och tågvirke. I den förra tabellen, här återgiven på uppslaget s. 70—71, anges längden och tjockleken på alla master, samt grövre rår och stänger. Man har ansett det onödigt att taga med bramstänger och bramrår, men den lilla bovenblindestången har redovisats!

Metoden för uppmätning av rundhulten är intressant. Längden anges i fot och tjockleken i två enheter, nämligen palm och tum. Det förra är ursprungligen detsamma som en tvärhand (latin: *palmus*) och har i Västeuropa använts för att mäta bl. a. tjockleken på virke. Eftersom palmen i Sverige mätte fyra tum, ger en omräkning av palmsiffrorna till tum som resultat, att förhållandet mellan den förra och den senare måttangivelsen uppgår till drygt 3, dvs. talet *pi*. Man har alltså här angivit såväl rundhultens omkrets (i palmar) som dess diameter (i tum)! Användningen av palmmåttet är dock ej genomgående och synes vara inkonsekvent tillämpad.

Tågvirke

Tabellernas rad avslutas med en vidlyftig uppställning av tågverket, s. 72—73. Vad man här redovisar, är det stående godset nämligen stag, vant och barduner samt av det löpande rep (= fall), smitor (= halsar) samt skot. Fortfarande saknas allt det som hör till bramstängerna och — vilket åtminstone en lekman finner anmärkningsvärt — likaså har brassarna helt utelämnats. I slutet på tabellen anges måtten för ankartåg, kablar m. m.

Tågverkets längd anges i famnar och omkretsen i tum. För ankartågen och kablarna anges ingen längd utan för varje cert utsättes antalet enheter av viss grovlek ombord. Längdmåttet "kabellängd" (100 famnar), som allmänt använts inom sjöväsendet, förklarar denna omständighet. För "cabellarium" anges även längden; denna anordning förekommer endast på fartyg i de tre största certerna, där ankartåget var av sådan grovlek — upp till 17 tums omkrets eller över 13 cm i diameter! — att det vid

ankarets hemtagande inte gick att lägga kring spelet, utan måste genom "sejsning" fästas vid ett klenare tåg, kabellariet, som vindades runt med spelet och efter hand förde med sig ankartåget, som på detta sätt "vindades hem" och stuvades i tågtrummet.

Den summariska redogörelsen för pergamentrullens innehåll är härmed avslutad.

Dokumentet innehåller alltså en utomordentligt sinnrik uppställning av alla väsentliga fakta rörande den svenska krigsflottan 1689, avsedd att kunna brukas som "lathund", då en fråga om någon detalj i ett fartyg krävde ett ögonblickligt svar. Givetvis har alla uppgifterna funnits tillgängliga på annat håll, i skeppslistor och materielförteckningar av olika slag; det märkliga är, att de här samlats i fickformat. Jag har på olika håll sökt efter motsvarigheter till denna rulle, men i stort sett misslyckats. Ett par tidigare paralleller finns i England. För Henrik VIII sammanställdes på 1540-talet tre stora pergamentrullar, upptagande den engelska örlogsflottans fartyg. Den första rullen upptar skepp, den andra galeaser och den tredje pinasser och "row barges". Rullarna är emellertid 70 cm breda och upptar "porträtt" av varje fartyg, vars bestick redovisas under bilden. Det är här mera fråga om ett praktverk än om en praktiskt användbar skeppsrulla.¹

En liknande förteckning uppgjordes år 1634 för Karl I:s flotta, likaså på en pergamentrulle, 22 cm bred och 80 cm lång (i National Maritime Museum). Den upptar endast en skeppsförteckning.

Dessa två pergamenthandlingar är sålunda endast ytligt att betrakta som motsvarigheter till den svenska rullen. I Pepysian Library förvaras emellertid en handling, som visserligen inte har pergamentrullens form, men som genom sitt innehåll dock mera överensstämmer med den svenska rullens karaktär av "lathund". Det är en anteckningsbok (format 15 × 8 cm), som på försätts-

¹ Den andra rullen i ordningen är utställd i National Maritime Museum, Greenwich, de två övriga förvaras i Pepysian Library i Cambridge.

Rundhollter

Till ett skepp	Stor-Masten			Stor-Råen			Fåck-Masten		
	Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock	
		palm	tum		palm	tum		palm	tum
1. Certern af 164 foot	106	26 ² / ₃	35 ¹ / ₃	92	16	23	94	23 ¹ / ₂	31 ¹ / ₂
2. Certern af 150 foot	98	24	32	84		21	80	22	29
3. Certern af 130 foot	86	21 ¹ / ₂	28 ² / ₃	72		18	75	19	25 ¹ / ₃
4. Certern af 120 foot	82	20 ¹ / ₃	*	63			73	18 ¹ / ₄	
5. Certern af 100 foot	70	17 ¹ / ₂	21 ¹ / ₂	51		13	58	14 ¹ / ₂	18 ¹ / ₃
6. Certern af 84 foot	58	14 ¹ / ₂	19 ¹ / ₃	43 ¹ / ₂		10	48 ¹ / ₂	12 ¹ / ₂	

	Blinde-Råen			Stor-stången			Stormärss-Råen		
	Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock	
		palm	tum		palm	tum		palm	tum
[1. Certern af 164 foot]	61	9 ¹ / ₂	13 ¹ / ₂	63	14	18	61	10	13 ¹ / ₃
[2. Certern af 150 foot]	56		14	58		16	56		14
[3. Certern af 130 foot]	48		12	50		12 ¹ / ₂	48		12
[4. Certern af 120 foot]				48					
[5. Certern af 100 foot]	34		8 ¹ / ₂	42		11	34		8 ¹ / ₂
[6. Certern af 84 foot]				33	7		28 ¹ / ₂		8

	Bagijn-Råen			Båwen-blinde-stången			Båwen-blinde-Råen		
	Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock	
		palm	tum		palm	tum		palm	tum
[1. Certern af 164 foot]	61	6 ¹ / ₂	8 ² / ₃	20	5 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	30	5 ¹ / ₂	7 ¹ / ₃
[2. Certern af 150 foot]	56		9 ¹ / ₂	18		7	28		7
[3. Certern af 130 foot]	50		6 ¹ / ₂	16		6	24		6
[4. Certern af 120 foot]									
[5. Certern af 100 foot]	34		5 ¹ / ₂	12	5	5	17		4 ¹ / ₂
[6. Certern af 84 foot]	28 ¹ / ₂		6	10			14		4

* Utplånat.

Fäck-Råen			Mesanen			Mesahns-Spriet			Boug-spröiet		
Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock	
	palm	tum		palm	tum		palm	tum		palm	tum
83	15	20	75	15	20	92	12	15	64	24	32
74		19	67	14	21 ^{1/2}	81		14	60	22	29
66		16 ^{1/2}	58	13	17 ^{1/3}	72		11	52	19 ^{1/2}	26
55			56						45	18	
46		12	55	11	14	53		8 ^{1/2}	44	14 ^{2/3}	18 ^{1/2}
38 ^{1/2}		9	43	9		43 ^{1/2}		8	36 ^{1/2}	11	

För-stången			Förmärss-Råen			Kryss-stången			Kryss-Råen		
Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock		Lång foot	Tiock	
	palm	tum		palm	tum		palm	tum		palm	tum
55	13	17	54	9	12	32	6	8	30	5 ^{1/2}	7 ^{1/2}
51		13	50		12	28		8	28		7
44 ^{1/2}		11	44		11	24		6 ^{1/2}	24		6
43						25					
38		9 ^{1/2}	30		7 ^{1/2}	21		5 ^{1/2}	21		5
30		8	26		7	17 ^{1/2}		5	14		4

På detta uppslag: fjärde tabellen, berörande fartygens rundhult.

Det Grofwaste af Stående och Löpande Tackell

	Store-							
	Stag		Want		Reep		Smitor	
	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ
[1. Certen af 164 foot]*		34	8 ¹ / ₄	300	10	30	10	24
[2. Certen af 150 foot]	16	32	8	230	8 ¹ / ₄	26	9	20
[3. Certen af 130 foot]	13 ¹ / ₂	24	6 ³ / ₄	180	7 ¹ / ₄	22	7 ¹ / ₄	16
[4. Certen af 120 foot]	12 ¹ / ₂		6 ¹ / ₂		7		6 ¹ / ₂	
[5. Certen af 100 foot]								
[6. Certen af 84 foot]								

	Storstångs-							
	Stag		Want		Bar-duner		Wind-reep	
	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ
[1. Certen af 164 foot]	7 ¹ / ₂	22	6	120	7	70	8 ¹ / ₄	48
[2. Certen af 150 foot]	6 ¹ / ₂	19	5 ¹ / ₂	100	6	50	8	42
[3. Certen af 130 foot]	5	16	4 ¹ / ₂	64	5	36	6 ³ / ₄	36
[4. Certen af 120 foot]	5		4		4 ³ / ₄			
[5. Certen af 100 foot]								
[6. Certen af 84 foot]								

	Förstångs-				Mesan-			
	Reep		Sköts		Stag		Want	
	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ
[1. Certen af 164 foot]	7 ¹ / ₄	9 ¹ / ₄	7 ¹ / ₂	64	8 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂	140
[2. Certen af 150 foot]	6	8 ¹ / ₃	7	58	8	15	6	120
[3. Certen af 130 foot]	5	7	5 ³ / ₄	44	6 ¹ / ₄	12	5	86
[4. Certen af 120 foot]	4 ¹ / ₄		5		5 ¹ / ₄		4	
[5. Certen af 100 foot]								
[6. Certen af 84 foot]								

	Anckartough					Cabel-larium	
	18 tum st	19 tum st	20 tum st	21 tum st	22 tum st	Långt famb ⁿ	tiockt tum
[1. Certen af 164 foot]		3	2			56	12
[2. Certen af 150 foot]	2					50	10
[3. Certen af 130 foot]						48	8 ¹ / ₂
[4. Certen af 120 foot]							
[5. Certen af 100 foot]							
[6. Certen af 84 foot]							

* Certindelningen förekommer endast framför rundhultstabellen, men upprepas här för tydlighetens skull.

Store-		Fåcke-									
Sköts		Stag		Want		Reep		Smitor		Sköts	
tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ
7	80	13 ^{1/2}	16	7 ^{1/2}	250	9	26	9	22	6	76
6	76	12 ^{1/2}	16	7 ^{1/4}	210	7 ^{1/2}	24	8 ^{1/2}	18	5 ^{1/2}	70
4 ^{1/2}	70	10 ^{1/4}	13	6 ^{1/4}	150	6 ^{1/2}	20	6 ^{1/2}	13	4	66
4		10		6		6 ^{1/2}		6		3 ^{1/2}	

Storstångs-				Förstångs-							
Reep		Sköts		Stag		Want		Bar-duner		Wind-reep	
tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ
7 ^{1/2}	10 ^{1/2}	8 ^{1/2}	70	6 ^{3/4}	18	5 ^{1/2}	100	6 ^{1/2}	60	7 ^{1/2}	40
7 ^{1/4}	9 ^{3/4}	7 ^{1/2}	62	5 ^{3/4}	15	5	80	5 ^{1/2}	45	7 ^{1/4}	34
6 ^{1/4}	8 ^{1/2}	6 ^{1/4}	48	4 ^{1/2}	13	4	46	4 ^{1/2}	32	6 ^{1/4}	28
4 ^{3/4}		5 ^{1/2}		4 ^{1/2}		3 ^{1/2}		4 ^{1/4}			

Anckartough									
8 tum st	9 tum st	10 tum st	11 tum st	12 tum st	13 tum st	14 tum st	15 tum st	16 tum st	17 tum st
									1 3
					1 3 2	2	3	2	
	1	1 2	1	3					

Cablar							Boij-Reep		Båts-släpare	
3 tum st	4 tum st	5 tum st	6 tum st	7 tum st	8 tum st	9 tum st	tum	famb ⁿ	tum	famb ⁿ
			1	2	3	2	8	25	7 ^{1/2}	30
		1		3	2	1	7	25	7	25
		1	3	2	1		6	24	6	20
		2	2	2			5 ^{1/2}		5 ^{1/2}	
	1	3	2							
	1	2	1							

På detta uppslag: femte och sjätte tabellerna, visande tackel, ankartåg m. m.

bladet har följande anteckning av den berömde amiralitetssekreteraren Samuel Pepys' egen hand:

"My Royal Master K. James ye 2^s Pocket-Book of Rates & Memdums during ye whole time of his serving at ye Seas, as L. H. Amiral of England vig^t., from May 1663, to his laying down his Comission May 1673."

Boken innehåller dock inga uppgifter om själva fartygen, utan mera om personalens tjänsteförhållanden, förplägnad etc. Den är emellertid till sin allmänna karaktär ett dokument av samma slag som vår rulle, en "lathund" för en högt uppsatt person.

Frågan om vem som ägt eller brukat den svenska pergamentsrullen är nu lätt att besvara. Den kan inte gärna ha tillhört någon annan än amiralgeneralen Hans Wachtmeister, den ende man, vars tjänsteställning krävde den överblick, som rullen förmår att ge. Man kunde också tänka sig att rullen ställts i ordning för konungen själv, men dess uppgifter är av ett så fackmässigt slag, att endast en sjömilitär expert kan ha haft glädje av dem. Rullen har alltså med största sannolikhet tillhört Hans Wachtmeister och tjänat som dennes "fickrulla" under sjötåget 1689.